

ZESENTWINTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR **30 september 2007**

Eerste lezing *Amos 6, 1a.4-7*

Dit zegt de almachtige Heer: „Wee, de zorgelozen in Sion, de zelfverzekerden op Samaria's berg. Zij liggen op ivoren bedden en strekken zich uit op hun rustbanken; zij eten de lammeren van de kudde op en de kalveren uit de stal. Zij verzinnen maar liederen bij het getokkel van de harp en denken dat hun speeltuig dat van David evenaart; zij drinken wijn uit brede schalen en zalven zich met de kostbaarste olie, maar om Jozefs ondergang bekreunen zij zich niet. Daarom gaan zij als eersten de ballingschap in, en is het gedaan met de feesten van hen die daar lui liggen uitgestrekt.”

Tweede lezing *Eerste Brief aan Timoteüs 6, 11-16*

Dierbare,

Streef naar gerechtigheid, godsvrucht, geloof, liefde, volharding, zachtmoedigheid. Strijd de goede strijd van het geloof, grijp het eeuwige leven. Daartoe zijt gij geroepen, daartoe hebt gij de goede belijdenis afgelegd ten overstaan van vele getuigen.

Ik beveel u voor het aanschijn van God die alles ten leven wekt, en van Christus Jezus die voor Pontius Pilatus de goede belijdenis heeft afgelegd: bewaar dit gebod onbevlekt en ongerept tot de verschijning van onze Heer Jezus Christus die God ons te rechter tijd zal doen aanschouwen, Hij, de gelukzalige, de enige Heerser, de grote Koning en de opperste Heer die alleen onsterfelijkheid bezit en woont in ongenaakbaar licht. Geen mens heeft Hem gezien of is in staat Hem te zien.

Hem zij eer en eeuwige macht!

Amen.

Evangelie *Lucas 16, 19-31*

In die tijd zei Jezus tot de Farizeeën:

„Er was eens een rijk man die in purper en fijn linnen gekleed ging en iedere dag uitbundig feest vierde, terwijl een arme, die Lazarus heette, met zweren overdekt voor de poort lag. Hij verlangde er naar zijn honger te stillen met wat bij de rijkwaard van de tafel viel. Maar er kwamen alleen honden die zijn zweren likten.”

„Nu gebeurde het dat de arme stierf en door de engelen in de schoot van Abraham werd gedragen. De rijke stierf ook en kreeg een eervolle begrafenis. In de onderwereld, ten prooi aan vele pijnen, sloeg hij zijn ogen op en zag van verre Abraham, en Lazarus in diens schoot.”

„Toen riep hij uit: ‘Vader Abraham, ontferm u over mij en geef Lazarus opdracht de top van zijn vinger in water te dopen en mijn tong daarmee te komen verfrissen, want ik word door de vlammen hier gefolterd.’ Maar Abraham antwoordde: ‘Mijn zoon, herinner u hoe gij tijdens uw leven uw deel van het goede hebt gekregen en hoe op gelijke manier aan Lazarus het kwade ten deel viel; daarom ondervindt hij nu hier de vertroosting, maar wordt gij gefolterd. Daarenboven gaapt er tussen ons en u voorgoed een wijde kloof, zodat er geen mogelijkheid bestaat – zelfs als men zou willen – van hier naar u te gaan noch van daar naar ons te komen.’”

„De rijke zei: ‘Dan vraag ik u, vader, dat gij hem naar het huis van mijn vader wilt sturen, want ik heb nog vijf broers; laat hij hen waarschuwen opdat zij niet eveneens in deze plaats van pijniging terecht komen.’” „Maar Abraham sprak: ‘Zij hebben Mozes en de profeten; laat ze naar hen luisteren.’” „Maar hij zei: ‘Och neen, vader Abraham. Maar als er een uit de doden naar hen toegaat, zullen zich bekeren.’” „Abraham echter sprak tot hem: ‘Als ze naar Mozes en de profeten niet luisteren, zullen ze zich ook niet later overreden als er iemand uit de doden opstaat.’”

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

Zesentwintigste zondag door het jaar

Amos 6, 1a.4-7 • Psalm 146 • Eerste Brief aan Timoteüs 6, 11-16 • Lucas 16, 19-31

Een wijde kloof

PAUL KEVERS

NET ALS vorige zondag komt in de eerste lezing de profeet Amos aan het woord. Opnieuw horen we zijn striemende aanklacht tegen de rijken van Samaria. Amos verwijt hun vooral hun zorgeloosheid. Veilig afgeschermd leiden zij een luxueus leventje, maar zij bekreunen zich niet om het heersende onrecht. Zij voelen zich gerust, omdat alles goed schijnt te gaan, maar intussen blijven zij blind voor de dreiging die uitgaat van Assyrië, de supermacht van die dagen. Het zal niet lang meer duren of de Assyrische legers staan voor de poorten van Samaria. De Assyriërs deporteerden hoofdzakelijk de leidende klassen. De lustige feestvierders van nu zullen dus de eerste slachtoffers zijn die in ballingschap worden weggevoerd.

Deze lezing dient als achtergrond voor de parabel die Jezus in het evangelie vertelt. Het is een verhaal vol contrasten. De rijke heeft prachtige kleren en viert elke dag feest. Lazarus heeft geen kleren maar zweren, viert geen feest maar lijdt honger. Wanneer beiden sterven, worden de rollen omgekeerd. De rijke krijgt een chique begrafenis met veel volk, maar komt terecht in de onderwereld. Bij de dood van de arme is geen mens aanwezig maar de engelen dragen hem in de schoot van Abraham. In de onderwereld lijdt de rijke vele pijnen, terwijl Lazarus vertroosting vindt in de schoot van Abraham. Het verhaal is een illustratie van de zaligsprekingen in de versie van Lucas: „Zalig gij die arm zijt, want aan u behoort het Rijk Gods. Zalig die nu honger lijdt, want gij zult verzadigd worden... Maar wee u, rijken, want wat u vertroost, hebt ge al ontvangen. Wee u, die nu verzadigd zijt, want ge zult honger lijden” (Lucas 6,20-26).

In het gesprek dat zich ontwikkelt tussen de rijke en Abraham, vraagt de rijke eerst medelijden voor zichzelf. Een druppel water zou al genoeg zijn! Nu ervaart de rijke wat lijden is. Maar zijn smeken wordt niet verhoord. Er gaapt een wijde kloof „tussen ons en u”, tussen Abraham en de arme Lazarus enerzijds en de rijke anderzijds.

Dan gooit de rijke het over een andere boeg. Hij maakt zich zorgen over zijn nabestaanden. Als de kloof voor hem onoverbrugbaar is, laat er dan tenminste een brug geslagen worden voor zijn nog levende familieleden. Als Lazarus nu eens uit de doden zou opstaan... Maar ook dat voorstel wordt door Abraham verworpen. Het middel om de kloof te overbruggen is immers allang gegeven: Mozes en de Profeten. Als ze naar hen niet luisteren, zullen ze zich ook niet laten overreden indien iemand uit de doden opstaat. Wie de stem van Tora en Profeten niet hoort, zal ook naar de boodschap van een verrezene zoals Lazarus of Jezus niet luisteren. Zie het Johannesevangelie: daar stáát Lazarus uit de doden op, maar het resultaat is dat de hogepriesters en Farizeeën zowel Lazarus als Jezus willen doden (Johannes 11 en 12).

De rijken uit Amos' tijd beriepen zich op de God van Israël en beschouwden de aanwezigheid van die God als een geruststellende factor, maar zij beseften niet dat de Eeuwige een God is die opkomt voor gerechtigheid. Een God die liever heeft dat men zorg draagt voor de arme en de vreemdeling, de weduwe en de wees, dan dat men „liederen verzint bij het getokkel van de harp”. De rijke van de parabel besepte dat evenmin, ook al beroept hij zich op Abraham en beschouwde hij zijn rijkdom misschien zelfs als een opperste blijk van Gods genegenheid. Hij rekent op een wonder om hem en de zijnen te redden. Maar hij wordt zonder meer verwezen naar „Mozes en de Profeten”, naar de verhalen over de uittocht uit Egypte en over God die zorg draagt voor de zwaksten, naar de oproepen tot bekering en tot sociale gerechtigheid zoals die bijvoorbeeld bij Amos te lezen staan.

Ook wij hebben Mozes en de profeten, wij hebben Jezus van Nazaret en het getuigenis van de apostelen. Zolang dat verhalen blijven uit een ver verleden, zonder invloed op ons heden, zal er een wijde kloof gapen tussen het geloof dat wij belijden en het leven dat wij leiden. Als wij ons echter laten raken door het verhaal van Mozes en de boodschap van Amos, als wij Jezus

herkennen in de arme die vandaag ons pad kruist, dan is er kans dat wij ons bekeren en het ware leven vinden.